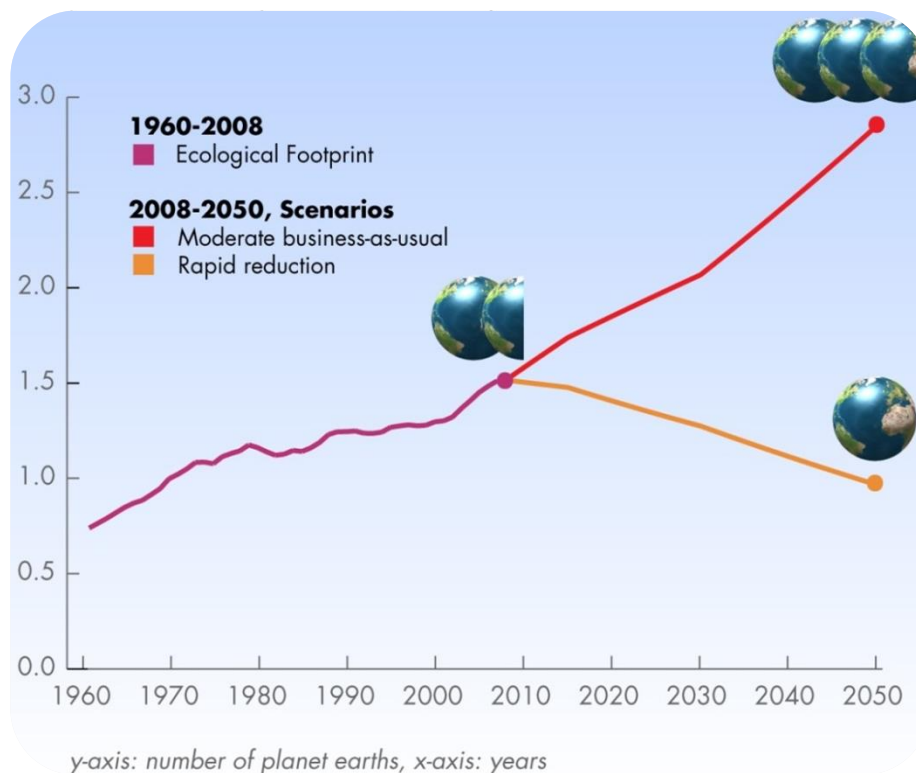

Acceptes el repte?

Figura 1: Consum de recursos

Font: http://www.footprintnetwork.org/en/index.php/GFN/page/world_footprint/

El 2010, la humanitat va extreure 70 mil milions de tones de recursos naturals (biomassa, combustibles fòssils, ores, minerals i aigua), set vegades més que el 1950. Això representa aproximadament el consum d'un planeta i mig (25/30 tones per càpita i per any)¹. En un escenari marcat per l'ús extensiu dels recursos i el seu perillós impacte en el medi ambient, les conseqüències de la producció i el consum massius han estat el canvi climàtic, el risc alimentari, l'escassetat d'aigua i la contaminació de l'aire.²

Si es manté aquesta tendència (caracteritzada per l'augment demogràfic i del nivell de vida de la gent), d'aquí a 35 anys necessitarem gairebé tres planetes per satisfer les nostres necessitats.³

La producció i el consum massius i el seu impacte

¹ PNUMA, *Consum i Producció Sostenibles, Un manual per a responsables polítics*, 2015, p. 12

² Ibid, p. 12

³ Footprint Network, http://www.footprintnetwork.org/en/index.php/GFN/page/world_footprint/

Per què consumim tant?

En termes generals, els recursos naturals del nostre planeta haurien de ser suficients per satisfer les necessitats de tots els seus habitants. Però, tal com va dir Gandhi, «El món és prou gran per satisfer les necessitats de tothom, però massa petit per satisfer la cobdícia d'alguns».

Segons el PNUMA (Programa de Nacions Unides per al Medi Ambient), el problema és que «els actuals incentius econòmics i empresarials es regeixen encara segons les pautes del segle XX, una època de recursos a baix preu que justificava invertir en productivitat laboral en comptes de productivitat dels recursos». ⁴ El problema d'aquesta estratègia és que no té en compte els costos mediambientals de cada producte o activitat i ignora el fet que la majoria de recursos són finits. D'acord amb aquesta filosofia, és més fàcil i més econòmic llençar els productes i substituir-los per d'altres de nous, que no pas arreglar-los o reciclar-los.

Què es pot fer per arribar a un nivell de consum i producció sostenibles?

Si volem evitar el dany que causa el consum excessiu, i garantir unes condicions de vida dignes per a tothom amb els nostres recursos limitats, és del tot necessari arribar a un estadi de consum i producció sostenibles (CPS).

El PNUMA ho defineix com un «enfocament holístic que vol minimitzar l'impacte negatiu que tenen en el medi ambient els sistemes de consum i producció i, al mateix temps, promoure la qualitat de vida per a tothom» ⁵. El CPS implica que el creixement econòmic i el desenvolupament de la societat haurien de tenir sempre en compte la degradació del medi ambient i els recursos necessaris per a les futures generacions.

Figura 2: Què es el CSP?

Font:
<http://www.unep.org/resourceefficiency/Home/WhatisSCP/tabid/105574/Default.aspx>

⁴ PNUMA, *Consum i Producció Sostenibles, Un manual per a responsables polítics*, 2015, p. 12

⁵ PNUMA, *Preparant el camí per a un Consum i Producció Sostenibles*, 2011, p. 2 :

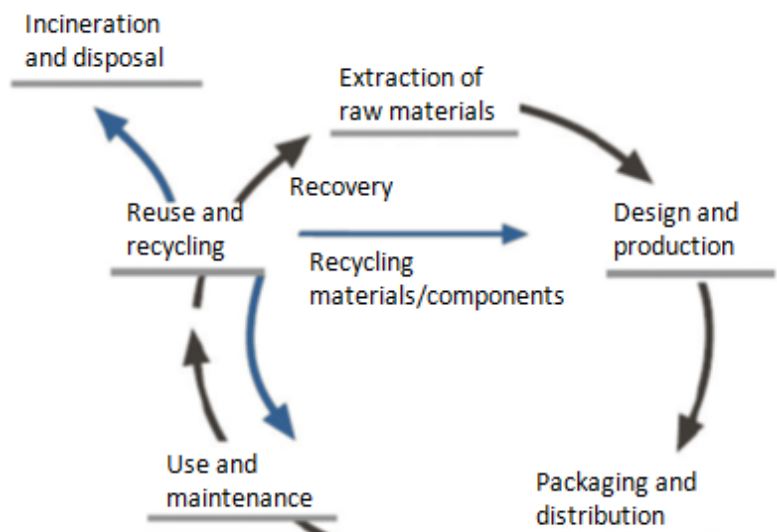
[http://www.unep.org/10yfp/Portals/50150/downloads/publications/Paving the way/Paving the way Summary Fenglish.pdf](http://www.unep.org/10yfp/Portals/50150/downloads/publications/Paving%20the%20way/Paving%20the%20way%20Summary%20Fenglish.pdf)

Per tant, hem de reduir el consum energètic i de matèries primeres per aconseguir disminuir les emissions de gasos d'efecte hivernacle i els residus que es generen durant l'extracció, producció, consum i disposició. Una solució es desenvolupa allò que s'anomena una *economia funcional*, en la qual només paguem pel servei que ens procura un producte però sense arribar a posseir-lo. També cal considerar l'impacte en el medi ambient que tenen totes les etapes del cicle de vida durant els processos de producció i consum.

En definitiva, l'objectiu del Consum i la Producció Sostenibles no es limita a promoure un desenvolupament més sostenible, sinó també a permetre que més gent al món es beneficiï dels recursos naturals i millori la seva qualitat de vida.

Com aconseguir-ho gràcies a la desmaterialització?

Hi ha diferents solucions per fer front als residus que es generen en un procés de producció/consum no sostenible. La desmaterialització, que defensa emprar menys materials o prescindir-ne i oferir el mateix nivell de funcionalitat a l'usuari, és un dels elements clau per implementar la CPS.

Font: PNUMA, *Consum i Producció Sostenibles, Un manual per a responsables polítics*, 2015, p. 37

Per exemple, podem compartir o llogar els nostres objectes als veïns i, d'aquesta manera, ja no calen tants productes per a satisfer una necessitat comuna: si has de tallar la gespa del teu jardí, pots llogar la segadora del veí en comptes de comprar-ne una. Internet és una eina realment interessant que permet fer realitat totes aquestes xarxes. També podem desmaterialitzar les nostres bústies de correu, la música que escoltem, els llibres, els diaris... i d'aquesta manera estalviar en energia i matèries primeres sense renunciar a gaudir del mateix servei.

Evidentment, també hi ha solucions a l'abast d'aquells a qui no els agraden les pantalles! Les biblioteques públiques posen a disposició dels usuaris llibres, diaris i fins i tot discos compactes, i ofereixen una bona solució per evitar el consum excessiu de matèries primeres. Si comprem en mercats de segona mà fem que circulin els productes entre aquelles persones que necessiten un producte i aquelles que ja no en fan ús.

Totes aquestes maneres de consumir permeten construir una economia més eficient; el consum funcional també permet a la gent comunicar-se fàcilment i convertir l'acte de la compravenda en quelcom menys comercial i més social. Es considera un consum més sostenible el fet de proporcionar els mateixos serveis però emprant menys matèries primeres i menys energia.

Ara ja ho saps: comença a fer més amb menys!